

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

Sect. Vlt. Argumenta adversaria solvuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

ergo bene potest aliquid connotare actualiter id, quod actualiter non datur: sed potius quando datur negatio illius: ergo ex eo quod omnipotentia divina connotet actualiter essentiam creaturæ ab æterno, non est necessarium quod ab æterno datur actualiter essentia creaturæ; sed poterit ab æterno dari negatio totius essentia creaturæ connotata ab omnipotentia.

168 Dices quod datur existentia formæ possibiliter.

169 Sed contra, quia privatio non opponitur existentia possibili formæ: ergo nulla est solutio. Probat antecedens: si privatio opponeretur existentia possibili formæ, nunquam daretur privatio; sed hoc est falsum: ergo, &c. Probat maior, quia non possunt dari simul privatio, & forma, cuius est privatio: sed per vos forma, quam privat privatio est possibilis forma, & possibilis forma semper datur secundum possibilitatem in materia prima, & ideo est verum dicere semper materia prima potest recipere formam: ergo si privatio illa datur in materia prima, dabuntur simul privatio, & forma cuius est privatio in eodem subiecto, quod est falsum; ideo enim nunquam datur impossibilitas Petri, ita ut Petrus sit impossibilis, quia secundum adversarios impossibilitas Petri opponitur possibilitati illius, quæ semper datur: sed privatio formæ iuxta dictam solutionem opponitur possibilitati formæ: ergo nunquam datur privatio formæ.

SECTIO VLTIMA.

Argumenta adversaria solvuntur.

170 AD primum respondeo interrogationem illam non esse ad rem, quia ego etiam rogabo, quare lapis in sententia Albertini habeat illud esse positivum, & chymæra non habeat, & quare homo sit rationalis, & equus non, & quare Deus sit à se, quæ interrogationes sunt impertinentes, quia prædicata essentialia sunt talis conditionis, ut non possit de illis reddi aliqua ratio à priori; alias illud non erit prædicatum essentialiale, sed passio, seu proprietas; nam ideo risibilitas in homine non est essentia illius, quia datur aliquod prædicatum prius, quod potest assignari, tanquam ratio propter quam homini conveniat risibilitas, & ratio est manifesta, quia in demonstrationibus tandem sistendum est in aliquo prædicato ultimo, & indemonstrabili à priori, quia scientia debet reducere suas conclusiones usque ad prima principia demonstrabilia, ut in homine sistitur in rationalitate, & sic responderetur interrogationi, quod ideo lapis non habet repugnantiam, & quod habet illam chymæra, quia unaquæque negatio ex illis à se sine aliqua causa est talis natura per quam in esse possibilitatis, & impossibilitatis constituuntur connotationes ex vi propriorum principiorum existentiam, vel repugnando illi; unde non opus est ut recurrat ad virtutem primæ causæ, ad hoc ut asseras possibilem esse lapidem, & impossibilem chymæram, in essentijs enim, & connexione prædicatorum essentialium præcipue in ipsa possibilitate eorum, non est recurrendum ad causas extrinsecas, sicut in connexione rationalis cum animali non recurrit ipse Albertinus ad causam aliquam, & ideo interroganti cur homo sit ani-

mal rationale, nullus cordatus respondebit, quia Deus vult, imo ideo Deus vult producere hominem, qui sit animal rationale, quia homo ex se petit habere naturam viventem sensibilem rationalem.

Et ut evidenter hoc pateat, demus & concedamus adversarijs possibilitatem esse positivam entitatem, sine dubio connectetur cum existentia, connotabitque illam, quia possibilitas sit, vel non sit positiva in ordine ad existendum est. Tunc sic, de hac possibilitate positiva interrogo ab adversarijs, cur connotet existentiam, & dicat non repugnantiam ad illam, impossibilitas autem non connotet: sed potius repugnet existentia? Ecce quomodo si alicuius momenti est argumentum Albertini in tali interrogatione fundatum, non solum est solvendum à nobis, sed etiam ab ipso; quare solutio eius non dependet ab hoc quod asseratur possibilitatem esse negativam vel positivam, siquidem omnibus quacumque ex illis opinionibus amplectentibus incumbit solutio illius argumenti; ex quo evidenter colligitur nullius momenti esse interrogationem illam, & ratiocinationem, tali interrogationi innitentem, licet magni fiat ab Albertino, quia argumentum quod multum probat nihil probat, ut est tritum axioma in omni schola: atqui hoc argumentum probat contra omnes cum non probet possibilitatem esse quid positivum: sed vel non dari possibilitatem in rerum natura, vel dependere in sua constitutione, & formalissima ratione possibilitatis; imo, & omnes essentias in connexione prædicatorum essentialium ab aliqua causa extrinseca, & libera, quod quam sit absurdum ipsi cæcutientes viderint: ergo inutilissimum est argumentum quod talia absurda intendit probare: solutio igitur illius est à nobis tradita; reliqua vero quæ in illo argumento ponuntur, tanquam crepundia puerorum, & quæ minime adversus nostram sententiam pugnant, relinquuntur; solum advertas licet aliud esse omnipotentia esse causam possibilitatis logici lapidis, aliud vero intelligi non posse possibilitatem logicam lapidis actu, non cognita simul omnipotentia propter connexionem essentialiam, ac necessariam, quæ reperitur in possibilitate respectu omnipotentia, primum enim falsum est, ut ex sæpe dictis constat, secundum autem verum, ut patebit ex infra dicendis.

Ad secundum respondeo, sensum illius propositionis actualiter provt ab æterno nihil aliud esse, quam dari possibilitatem hominis ad hoc ut possit creari secundum id quod petit natura hominis; scilicet animal rationale, & hoc ita necessario, ut non possit vlllo modo aliter fieri; sed potius omnino implicet, & repugnet posse fieri non animal rationale, quia esse animal rationale in homine non per unionem: sed per quidditativam, & essentialiam identitatem inter prædicatum, & subiectum inter hominem videlicet, & animal rationale, nam licet Deus non possit necessitati ad producendum hominem, quia est infinite liberum agens; nihilominus ex suppositione, quod producat illum necessario debet producere ipsum animal rationale, nam Deus non potest separare quæ identificantur: sed homo, & animal rationale identificantur omnino essentialiter: ergo non potest Deus separare hominem ab animali rationale, producendo illum sine hoc.

Quam veritatem per hanc conditionalem propositionem explicat Divus Thomas, si homo creandus est, qui non repugnat creati necessario producendus est animal rationale in quo distinguitur à pariete albo, vel homine risibili, nam quotidie paties est sine albedine, & homo potest creati à Deo sine risibilitate, quia essentialiter, & quidditative non identificatur homo cum risibilitate, sicut identificatur cum animali rationali.

174 Sed adverte, quod quando dicitur ab æterno, homo est animal rationale, non significat illa propositio hominem esse actu talem, ita ut ab æterno detur homo actu cum positiva essentia animalis rationalis, quia ut bene advertit P. Suarez in metaphysica, disp. 31. sect. 2. num. 8. negandum est imprimis illas enuntiationes, quas vocamus æternæ veritatis, & absolutas à tempore in se ab æterno fuisse veras actu, & formaliter tam veritate transcendentali, quam formali, & propria enuntiationis, reddi que manifestissimam rationem, quia illæ propositiones ab æterno in se nihil erant actu, & solum incipiunt habere existentiam in tempore beneficio alicuius intellectus creati actu illas efformantis, unde ab æterno, neque vere fuerunt transcendentaliter, quia huiusmodi veritas uti connexa necessario cum ente non convenit actu, nisi entibus etiam in actu, & veritas formalis, & logica, vel se non distinguitur ab entitate actuali ipsius enuntiationis, propterea connotat obiectum extrinsecum, ita esse in se sicut actu per enuntiationem illam profertur, vel saltem sequitur entitatem actualem rei.

175 Dicuntur ergo esse ab æterno, quatenus ipsæ sunt in mente divina obiective, vel quatenus ex se habent potentialitatem logicam.

176 Deinde de illas enuntiationes ab æterno habuisse actualem veritatem saltem formalem, nego tamen in se futurum obiectum illarum actualiter esse debere ens, v.g. de hanc enuntiationem, Petrus est animal rationale, ab æterno actu fuisse veram veritatem formalem, & nego ex illa colligi Petrum ab æterno actu esse animal rationale, sive actu habere propriam essentiam positivam, quia ut iam dixi, enuntiationes istæ licet absolute proferantur, virtute tamen continent conditionem, si pro lucatur à Deo, vel quando à Deo producantur, itaque idem est absolute enuntiare hominem esse animal rationale, ac dicere ipsum necessario ita futurum, quoties Deus illum produxerit; unde ut docet Divus Thomas prima parte, quæst. 10. art. 3. ad tertium, ab æterno non fuisse veritatem in illis propositionibus, nisi quatenus erant obiective, ut supra dixi in mente divina, quia subiective, vel realiter, non erant in se, nec obiective in alio intellectu, ut autem vera scientia sit, qua Deus ab æterno cognovit hominem esse animal rationale, non oportuit essentiam hominis habere ex æternitate aliquod esse reale in actu, quia illud esse non significat actuale esse, & reale, sed solum connexionem intrinsecam talium extremorum; hæc autem connexio non fundatur in actuali esse, sed potentiali; si autem obijcias per illam scientiam non cognosci hominem posse esse animal rationale, sed necessario esse animal rationale: ergo solum esse potenziale non est sufficiens fundamentum eius.

77 Respondio negando absolute consequentiam, quia illa necessitas non est absoluta essendi, secundum aliquod esse reale in actu, sed quoad est

possibilitas tantum includit tamen supradictam necessitatem conditionalem, quæ nihil aliud est, quam identitas quædam obiectiva hominis, & animalis, quam identitatem Deus simplicissime cognoscit; nos autem per compositionem, quæ significatur per verbum est, quando dicimus homo ab æterno est animal rationale, quod illud esse pertinet ad tertium modum quod dicitur esse significare interdum veritatem compositionis, quæ veritas fundatur in connexionem intrinsecam, ac determinatam prædicatorum essentialium inter se, ratione cuius licet Petrus actu non sit ab æterno animal rationale, dicitur absolute tale, quia ita necessario petit Petrus connexionem illorum prædicatorum essentialium, animal videlicet, & rationale, ut adhuc divinitus non possint separari, neque Deus possit dispensare in illa connexionem, nec aliter se habere circa productionem Petri, nisi illum producendo animal rationale, & è contra hæc propositio non est vera ab æterno homo est albus, quia homo ex natura sua non petit necessario albedinem, cum passim videamus homines nigredine imbutos.

178 Sed huic communi, atque subtilissimæ doctrinæ existimat Albertinus obviam ire, asserendo conditionalem illam posse etiam competere rei secundum prædicatum, cum quo non habet necessariam connexionem, indeque fore propositionem efformatam ex re, & ex illo prædicato esse veram ab æterno vocandamque etiam propositionem æternæ veritatis, quod affirmari non potest sine gravi inconveniente, nam sicut prædicatum illud non convenit rei, nisi cum actu res, & prædicatum existunt, ita neque propositio affirmans tale prædicatum de re potest esse vera, nisi dum utrumque actu existit, quia ab eo quod res est, vel non est, propositio dicitur vera, vel falsa, quod vero possit conditionalis illa convenire rei secundum prædicatum, cum quo non habet necessariam connexionem, probat hæc propositionem quæ semper vera est si homo existit necessario subsistit, (atque se sumere subsistentiam late vel pro aliena vel propria,) sine quarum vna, vel altera, constans est Theologorum sententia, non posse naturam substantialem à parte rei existere; sed subsistentia, seu propria, seu aliena non est prædicatum habens necessariam connexionem, cum natura substantiali: ergo.

179 Sed obiectioni facile respondebis, si neges illam conditionalem posse convenire rei, secundum prædicatum, cum quo non habet necessariam connexionem, & ad illam propositionem, qua id probat, responde verum, ac necessarium esse hominem, si existat subsistere, & nega subsistentiam comparatione hominis, quatenus homo est, & in quantum hac voce significatur, non habere necessariam cum illo connexionem, quia respectu illius ut sic, non est prædicatum quarti, vel quinti prædicabilis, sed potius tertij, vel ad modum illius, quia cum homo secundum quod talis, & quatenus per hanc vocem hominis exprimitur, non solum dicat naturam substantialem, sed potius naturam personatam, alias non homo, sed potius natura humana vocaretur, sit illi secundum quod tali, & quatenus per nomen concretum, & suppositi importatur, ut conveniat essentialiter actum includere personalitatem, seu propriam, seu alienam, quæ est ultima ratio constitutiva personæ in quantum personæ.

Si vero compares subsistentiam non ad hominem, nem,

Quaest. II. Quid sit possibile, an positivum? 471

nem, sed ad humanitatem fateor quidem non habere necessariam, & essentialem connexionem cum illa, quia probabilissimum existimo, & inferius probō efficacissime substantialem naturam singularem extrahi posse extra causas, divinitusque conservari absque actuali aliqua substantia propria, vel aliena, per quam intrinsece compleatur in hoc autem sensu respondeo primo negando propositionem illam conditionalem esse veram, si de actuali vera convenientia, & coniunctione substantiae propriae, vel alienae, cum natura singulari humana à parte rei loquamur; concedi tamen illa potest de aptitudinali, quo pacto substantia non est praedicatum accidentale comparatione naturae substantialis, sed quidditativum, & essentialiter, est enim ipsa naturae substantialis quidditas, quae essentialiter postulat in actu primo, seu secundum aptitudinem compleri per substantiam, seu personalitatem.

181 Secundo potest responderi probabiliter cum aliquibus, quod propositiones aeternae veritatis non solum possunt fieri in praedicatis essentialibus, sed etiam in praedicatis accidentalibus, quae sunt proprietates, quae necessario connectuntur cum essentia rei, unde non solum est aeternae veritatis haec propositio, homo est rationalis: sed etiam haec, homo est risibilis, & solum distinguuntur quod praedicatum primae propositionis convenit subiecto non in secundo modo: sed in primo essendi per se, praedicatum vero secundae propositionis convenit solum subiecto in secundo modo essendi per se, atque ideo cum substantia sit proprietates naturae substantialis, haec propositio est vera, & aeternae veritatis natura humana subsistit, hoc est, est independens à subiecto, quia illud subsistit sumitur ut ait Albertinus latissime, prout significat propriam vel alienam substantiam, vel aliquid proportionale, cuiusmodi esset si natura conservaretur per novum influxum suppletentem omnem substantiam, nam in omnibus casibus natura constitueretur independens à subiecto, unde necessario semper ei convenit talis independentia à subiecto, quae est propria rei substantis, unde talis propositio necessario dicit conditionalem implicite, id est si natura humana existit, & producit, necessario subsistit; aut est independens à subiecto, si autem sumatur pro substantia propria, vel aliena, quatenus distinguitur à novo influxu supra dicto, haec necessitas est physica, & non metaphysica; necessitas autem physica dicitur, quando taliter praedicatum convenit subiecto, ut non possit non convenire loquendo physice, & ex natura rei, potest tamen impediri saltem per potentiam Dei absolutam, necessitas autem metaphysica versatur inter praedicatum, & subiectum quando ita convenit praedicatum subiecto, ut impliciter contradictione non convenit, atque ideo nec per potentiam Dei absolutam non potest impediri talis convenientia; regula igitur ad cognoscendas propositiones aeternae veritatis haec est, quando praedicatum convenit subiecto habens necessariam connexionem cum illo: videatur eximius noster Doctor loco citato *scilicet* 12. à *nam* 38. usque ad 47. ubi soluit etiam aliam objectionem de existentia, in hac propositione, homo existit, ubi asserit quod in re est etiam propositio aeternae veritatis: sed in modo loquendi est falsa, quia verbum *existit* sumitur semper cum actualitate ex parte subiecti.

182 Ad primam confirmationem respondetur pri-

mo concedendo maiorem, & negando minorem, & ad probationem illius negatur quod magis nihil sit chymæra quam creatura possibilis, quia possibile formaliter est negatio sicut impossibile, & solum distinguuntur, quia una est pura negatio, & alia per modum privationis. Secundo respondetur negando maiorem, quia unum nihil potest esse magis nihil quam aliud, quia unum potest esse purum nihil, & aliud per modum privationis, quae non dicitur pura negatio.

Ad secundam confirmationem respondetur 183 negando maiorem, quia id pertinet ad omnipotentiam divinam quae ex nihilo producit rem; sed quando dicitur quod unum contradictorium convertitur in aliud, non est intelligendum quod convertitur remanendo ipsum contradictorium, vel aliquid illius: sed solum est sensus quod unum contradictorium fit ex alio, tanquam ex termino à quo, per destructionem ipsius contradictorii.

Ad tertiam confirmationem respondetur con- 184 cedendo primum antecedens, & primam consequentiam, & concedendo secundum antecedens, & negando consequentiam, quia proportio illa tantum est in ratione intellectus, & intelligibilis; hoc est quod obiectum sit intelligibile, eo modo quod intelligitur, & si hoc argumentum aliquid probaret, probaret etiam quod creatura possibilis deberet esse actu existens & infinita, quia intellectus divinus est actu existens, & infinitus, & etiam probaret quod actio, quo ego cognosco substantiam, deberet esse substantia, quia actus, & obiectum debent habere proportionem, qui modus arguendi est falsissimus, ut constat ex dictis.

Ad 3. concedo maiorem, & nego mino- 185 rem, obiectum enim formale sub quo non est necesse ut terminet actionem potentiae, imo in aliquibus non potest terminari illam in suo esse formalissimo, ut latissime exemplo visibilitatis, & amabilitatis probavimus in Logica in notabili quaestione quod sit obiectum formale Logicae, cum autem possibilitas sit obiectum formale non terminativum, nec motivum propter quod, sed sub quo, non producit, nec potest in se produci, quia est ratio formalis producendi alia, & ratio quare creatura terminat actionem, ipsa autem in se independens, & increata est.

Dices: ergo est Deus, quia quicquid increatum 186 est, Deus est.

Respondeo negando Deum esse talem possibi- 187 litatem, quia Deus non quaecumque ratio increata est, sed positiva, & perfecta, ex quo sequitur quod sit infinite perfectus Deus: nam si semel admittimus Deum habere perfectionem positivam, admittendum nobis erit necessario esse sine limite, ac termino perfectionum, ac proinde esse infinitam, Deumque infinite perfectum, cum illam positivam perfectionem non habeat ab alio participatam, à quo possit limitari in illa: sed habeat illam à se, non quia habeat illam à seipso, tanquam à causa influente, sed quia non habet ab alio, dicitur habere à se, ratione cuius nec à seipso potest limitari in perfectione. Tum quia idem non se limitat in perfectionibus, quia idem appetit habere omnes perfectiones quas potest; tum etiam quia, ut dixi, non est causa sui ipsius; ex alia autem parte possibilitas non consistit in positivo, sed in negativo; unde in imperfectione, seu in ratione imperfecta consistit, & licet ali-

qualis

qualis possit concipi perfectio in possibilitate, quam non habet impossibilitas, quia autem talis perfectio non est à se, sed desumpta à connotato, scilicet existentia, & existentia est ens participatum, & creatum; inde evenit, quod possibilitas in se, & respectu sui nullam habeat perfectionem, nisi involvendo existentiam creatam, & ideo licet sit à se talis, negatio erit imperfectio à se, quia negatio ut dixi imperfectio est, aut dicit admittam imperfectionem, & sic non erit Deus, Deus enim necessario perfectio infinita, & summa esse debet.

188 Ad primam confirmationem respondeo distinguendo maiorem, id ipsum cuius possibilitas fuit ab æterno est, quod nunc producitur in tempore concedo; id ipsum numero, quod nunc producitur realiter, eo modo quo producitur fuit possibile ab æterno, nego: hoc est fuit ipsum esse possibile, seu ipsa possibilitas, ita ut hoc, quod producitur in tempore sit idem, quod possibilitas, quæ fuit ab æterno, nego: ad probationem antecedentis distinguo, secundum omnia quæ habet, fuit possibilis creatura, id est nihil est actu in illa, cuius possibilitas non præcesserit ab æterno concedo, idem ipsum realiter est possibile, quod fuit ab æterno, & quod nunc producitur, vel ut melius loquar existentia, quæ nunc producitur est ipsa possibilitas reperta ab æterno, nego existentiam, quæ positivum ens reale est, & quæ nunc producitur realiter distinguitur à possibilitate, quæ ab æterno fuit, quia illa est negatio formalis nihil habens positivæ rationis; contra vero existentia est quid positivum absolute, ac simpliciter, nihilominus tamen existentia hæc, quæ nunc producitur, licet nullo modo extiterit ab æterno, denominatur ab æterno possibilis propter suam possibilitatem, quæ ab æterno extitit; possibile enim est concretum quoddam, resultans ex possibilitate, & ex existentia, sicut futurum est concretum quoddam resultans ex futuritione, & entitate quam connotat talis futuritio, quæ concreta in hoc conveniunt, ut existentia connotata à possibilitate, & futuritione possit denominari, & de facto denominetur à formalitate propria futuritionis, vel possibilitatis, quando actu non datur in rerum natura talis existentia quod aliter contingit in alijs concretis, quæ actu non possunt denominari de præsentia, nisi actu dentur secundum materiale, & formale, v. g. visum, aut album non denominatur actu ab albedine, & visione; si actu non dentur; è contra vero contingit in nostro casu, quia existentia connotata per possibilitatem actu denominatur, & constituitur possibilis, & futura ab æterno, licet ab æterno actu non detur talis existentia, in hoc tamen differunt denominationes futuri, & possibili; nam futuritio necessario requirit ad hoc ut denominet suum materiale, ut actu non detur illud, quia quando actu datur existentia, quæ denominabatur à futuritione, nullo modo actu de præsentia denominatur futura; existentia autem ut denominetur actu possibilis non est necesse ut non sit actu; quia si non sit siue sit, denominatur possibilis actu, ut patet ex supra dictis *quest. 1. de possibilitate*. Vnde hæc propositiones sunt veræ, Philippus quartus ab æterno est possibilis licet ab æterno non existeret Philippus quartus, actu quando existit, est possibilis, & ratio est manifesta, quia tum aliquid est

possibile actu, quando actu non repugnat existere: sed ab æterno, & in tempore quando existit, & quando non existit Philippus quartus, actu non repugnat existere: ergo actu denominatur possibilis; vnde triplex est genus formarum, aliud quod ut denominet actu petit actu dari existentiam ut vnio, albedo, actio, &c. secundum genus formarum est quæ ut actu denominent necessario petunt, ut existentia non sit actu ut futuritio, mors, &c. nam illud est actu mortuum, quod actu non est, & fuit, & illud est actu futurum, quod actu non est: sed erit.

Ultimum genus formæ est, quod est indifferens ad denominandum de præsentia, tam quod est quam quod non est actu, & hæc est possibilitas ut dixi; vnde non mirum ut existentia, quæ ab æterno non fuit ab æterno denominata fuerit actu possibilis, quia possibilitas denominatur tamquam forma existentiam in quacunque duratione detur ipsa possibilitas, quare nihil aliud est existentiam fuisse ab æterno possibilem, nisi ab æterno extitisse possibilitatem connotantem ipsam existentiam, quæ ratione talis possibilitatis non repugnabat existere, & ratione talis non repugnantia potuit ab æterno produci, quia omnipotentia divina est virtus, quæ potest producere, quicquid non implicat contradictionem, itaque non dicitur existentia possibilis, eo quod totum concretum possibile fuerit ab æterno secundum materiale, & formale: sed quia tantum fuit formale illius concreti, à quo ex tunc denominatur existentia possibilis, quæ potest terminare actionem omnipotentia divini, v. g. existentia Philippi quarti, quæ nunc est, & ab æterno non erat, ut dixi ab æterno denominata fuit possibilis, seu non repugnans produci, & sic in hoc sensu est verum dicere, id ipsum, quod aliquando sit est, quod est possibile siue actu existat, siue non existat, dum tamen possibilitas actu sit quæ possit denominare actu.

Ad secundam confirmationem distinguo antecedens, ens possibile secundum omne, quod habet tam materiale, quam formale connotatur tamquam effectus cum sua causa nego, ratione materialis, concedo; nam in possibili, formale, quod est possibilitas non connotatur cum omnipotentia ut effectus cum causa, quia non est obiectum terminativum omnipotentia; quæ est obiectum terminativum omnipotentia: vnde possibilitas cum non sit effectus omnipotentia, neque fiat ab ipsa, non est quid positivum; è contra vero, quia existentia est effectus omnipotentia, & producitur; vnde possibilitas in hoc sensu dicitur terminus omnipotentia, quatenus terminatur omnipotentiam, ut ratio sub qua fiat, vel possit fieri existentia, quæ est terminus factus, vel factibilis ab omnipotentia; quare illa propositio ultima universalis, scilicet quod nihil possit connotari cum potentia effectiva nisi ut fiat, vel producat, falsa est ut patet ex dictis.

Ad ultimam replicam respondemus distinguendo maiorem, actualis in actu exercito nego, actualis in actu signato concedo, id est existentia connotata non est actu producta; nec actu existens: sed illa secundum se considerata, vel ut clarius loquar, quæ si producat actualis erit, & quæ postquam producitur actualis positiva est, ut videre est in omnipotentia, quæ habet pro

pro obiecto producendo existentiam, & conno-
tat, vt obiectum terminativum illam, & essen-
tiam actuaalem quod obiectum producendum non
est possibilitas existentia, nec ipsa existentia
ab æterno existens actu, hoc est in actu exercito,
sed potius in actu signato, idest existentia illa,
quæ positiua producit actualis positiua est,
& quæ si producat talis erit; vnde existentia
ratione cuius, conuenit creaturis possibilibus, fa-
ctib; itas est existentia actualis, non provt actualis,
sed provt exercita reduplicative, quia per
hanc reduplicationem significatur non solum
actualitas, & realitas existentia, sed etiam actua-
lis eius effectus, vel quasi effectus formalis, atque
adeo essentia realiter, & a parte rei actu existens
est ipsa actualis existentia, quæ est terminus pos-
sibilitatis per quam formaliter constituitur crea-
tura possibilis in ratione entis possibilis, quam
provt erit terminus actionis per quam creatura
possibilis extrahitur à potentia causarum ad rea-
le esse proprium extra causas, quo sensu intelli-
gendos existimo eos, qui dicunt existentiam actua-
lem importari ab ente possibili non in actu exer-
cito, sed signato intelligere; aut significare per
actum exercitum non solum existentiam specifi-
cative exercitam, sed ipsam provt exercitam, si-
ve provt actualiter extrahit rem extra causas ipsa
existentia, per actum vero signatum explicare
existentiam actuaalem, non sub ea ratione qua
actu extrahit rem extra causas, sed sub ratione
termini realis tam negationis, quam actionis
omnipotentia; vnde inter existentiam possibi-
lem, & inter ipsam provt exercitam in ordine ad
hoc negotium explicandum designari poterit per
conditionalem supra positam medium, ipsam
scilicet existentiam actuaalem secundum se, non
exprimendo an sit producenda, vel sit potens
produci, sed solum cognoscendo illam secundum
se, quatenus ex se, & in se provt est terminus ta-
lis negationis, & actionis diuina, quando exer-
cetur est positiua entitas, quæ licet ab æterno nõ
sit actu, nihilominus ita in ac producitur est po-
sitiua entitas actualis, idest est actualitas positi-
ua, per quam terminat creatura actionem diui-
nam producentem quod non est nouum, nec so-
lum secundum nostra principia dicta; si quidem
in ipsa omnipotentia, & in scientia diuina potest
fieri eadem interrogatio, cui non solum nos, sed
etiam ipsi aduersarij debent respondere; nam cer-
tum est omnipotentiam quatenus est virtus pro-
ductiua connotare existentiam, de ipsa enim exi-
stentia connotata ab omnipotentia quæro, an sit
possibilis vel actualis; si possibilis est solum ne-
gatio; si dicatur esse actualis est falsum loquen-
do ab æterno, quia ab æterno existentia actu non
est nec potest dici connotare existentiam; solum
ratione possibilitatis, quia omnipotentia vt dixi-
mus, diuerso modo connotat existentiam, ac pos-
sibilitatem; nam possibilitatem non respicit vt
faciat, & producat, quia possibilitas in vestra sen-
tentia est improductibilis, & independens à Deo,
ac proinde nullo modo potest produci in se, quæ
possibilitas vt distinguitur ab existentia non
respicitur ab omnipotentia, nisi sub ratione ob-
iecti formalis sub quo; existentia autem respicitur
vel connotatur ab omnipotentia tanquam
terminus, qui in se potest produci à Deo, & de-
pendere ab omnipotentia diuina; ergo non solum
ratione possibilitatis, sed ratione propriæ entita-
tis connotatur ab omnipotentia, non tanquam

R. P. Ideph. de Peñafiel, Theol. Schol. Tom. I.

quid negativum, sed potius tanquam quid posi-
tuum, quod secundum se tale est, licet actu non
sit, quia licet aliqua entitas positiua actu non sit,
non ideo est ipsa negatio sui, quia idem non po-
test esse contradictorium sui ipsius, quia talis
transitus aut conuersio in sui contradictorium,
hoc est, quod fiat ipsum contradictorium est im-
possibile vt supra vidimus, quare dicendum est
omnipotentiam connotare existentiam, quæ licet
ab æterno non fuerit, nihilominus ex se, & secun-
dum se positiua actualitas est, quæ propositio, vt
pote æternæ veritatis explicanda est per condi-
tionales supradictas eo modo, quo supra data
opera, explicuimus propositiones æternæ veri-
tatis.

QVÆSTIO III.

Cuius negatio sit possibilitas formaliter.

SECTIO I.

Sententia aduersariorum proponitur.

PRIMA sententia asserit possibilitatem
reum formaliter immediate esse nega-
tionem repugnantia; vnde formaliter,
& primario in hac sententia est non repugna-
tia ad existendum, & ideo vocatur negatio non
pura. Probatur hæc sententia, quia creatura im-
mediate, primario, & formaliter ratione possibi-
litaris est non repugnans existere; ergo possibili-
tas est non repugnans ad existendum, quia eo
modo est forma, ac est effectus formalis illius, sed
non repugnans ad existendum est negatio rep-
ugnantia, sicut non visus est negatio visus; ergo
possibilitas primario, & formaliter.

Secunda sententia est, possibile, seu quod non
implicat contradictionem formaliter esse meram
& puram negationem; sic P. Vazq. & P. Suarez
diuerso tamen modo explicantes suam mentem,
P. Suarez sic suam sententiam exponit, dicendo
possibilitatem nihil esse aliud, quam negationem
puram, excludentem repugnantiam terminorum
positivorum, quos si Deus operetur realiter inter
se coniungentur eo quod inter se non repug-
nent, & post multa sic concludit n. s. sect. 3. disp.
31. mer. fatendum ergo necessario esse seclusa enti-
tate existentia quæ per effectum aliquam
comunicatur, ipsam entitatem essentia omnino
nihil esse, & in principio sectionis sic ait, præciso
esse existentia essentiam non esse rem aliquam,
sed omnino esse nihil; non autem repugnantiam
his verbis tribuit possibilitati num. 3. ex mente
Capreoli, (quam sequitur) ex parte creatura di-
cit, quandam aptitudinem, seu potius non repug-
nantiam vt in tali esse à Deo producat, & in
principio illius sectionis, sic ait obiectum huius om-
nipotentia, quasi motuum, sub quo, seu ratio
propter quam existentia non repugnat esse, non
est aliquid sed pura negatio alicuius, hoc est pu-
rum, & omnino nihil, quatenus ex se excludit
omnem entitatem, quam includit esse posituum:
hæc omnia docet P. Suar. com. 2. mer. disp. 31. sect. 2.
& 4. & tom. de Deo, tract. 1. lib. 3. cap. 9. num. 16.

Probatur sic primo Verbis P. Suarez, creatura;

ooo &